

**Jan Bulak**

[Kraków]



**Wysłuchani w przeszłość  
– podsumowanie prac  
Sekcji Historii Mówionej  
na Uniwersytecie Jana Pawła II  
w Krakowie  
w roku akademickim 2015/2016**

Wrocławski Rocznik  
Historii Mówionej  
Rocznik VII, 2017  
ISSN 2084-0578  
DOI: 10.26774/wrhm.186

W 2016 r. Sekcja Historii Mówionej działająca na Uniwersytecie Jana Pawła II w Krakowie<sup>1</sup> zakończyła drugi rok swojej działalności. Należał on do wyjątkowo udanych, gdyż całoroczny wysiłek zaowocował realizacją podstawowych zadań statutowych, to znaczy: upowszechnianiem wiedzy o historii mówionej i promocją Uniwersytetu Papieskiego wśród młodzieży szkolnej, studentów i wykładowców w całej Polsce.

W trakcie roku akademickiego odbyło się 9 spotkań Sekcji. Poświęcone były one nie tylko wykorzystywaniu metody *oral history* w badaniach naukowych, ale miały także charakter warsztatowy. Wśród tematów pojawiły się: *Oral history w badaniach nad historią wojny* (dr Anna Zapalec), *Zapomniane historie. Kobiety i dzieci żydowskie jako świadkowie historii na przykładzie okupowanego Krakowa* (dr Martyna Grądzka-Rejak) czy *Dokumentacja audiowizualna dla potrzeb historycznych badań naukowych* (dr Sławomir Cebula). Ze względu na szerokie zainteresowania członków Sekcji, obejmujące różne dyscypliny powiązane z historią, w styczniu odbył się

---

<sup>1</sup> Sekcja Historii Mówionej jest częścią Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego „Phronesis” Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, działającego w ramach Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego.

wieczór łańciski pod patronatem Sekcji, podczas którego widownia słuchała wierszy i prozy łańciskiej, a także koncertu piosenek łańciskich.

W kwietniu przystąpiliśmy do realizacji projektu obejmującego nagrywanie relacji księży z diecezji krakowskiej i nie tylko, którzy podczas studiów w seminarium duchownym musieli odbyć służbę wojskową. Projekt ten jest nadal kontynuowany, dotychczas udało się przeprowadzić wywiady z siedmioma księżmi. Każde z powstałych w ten sposób źródeł zostanie profesjonalnie zarchiwizowane przy współudziale Oddziału IPN w Krakowie, który patronuje temu projektowi.

Największym wyzwaniem dla Sekcji było zorganizowanie konferencji pt. *Mała ojczyzna – wielka (nie)pamięć. Historia opowiadana jako źródło do badań społecznych*, która odbyła się w Krakowie dniami 16–17 maja 2016 r. Prelegenci z całej Polski zaprezentowali tam wyniki swoich badań prowadzonych z wykorzystaniem metody historii opowiadanej, a dotyczących małych ojczyzn. Konferencja okazała się wielkim sukcesem, a jej poziom merytoryczny został wysoko oceniony przez wykładowców. W programie pojawiły się takie tematy jak: *Świętowanie na ziemi opolskiej podczas wojny, jak i po niej* (Karolina Domańska, UJ), *Kim jest pani stojąca obok pana na zdjęciu z wodowania? O matkach chrzestnych statków* (Anna Miller, UG), *Pasaże pamięci, czyli projekt zapisu historii miasta* (Justyna Biernat, UJ), *Areszt polityczny w stanie wojennym oczami więźnia* (Zbigniew Dziadosz, UPJP2) czy *Stoczniowa historia mówiona* (Barbara Borowiak, UG). Jednym z prelegentów był też sekretarz Sekcji Szymon Jarosiński, który wystąpił z odczytem poświęconym losom żołnierzy obsługi naziemnej Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie w świetle relacji świadków. W kończącym konferencję panelu eksperckim pt. *Świadek i badacz – nieufność i wątpliwości. Jak stworzyć idealny związek?*, prowadzonym przez dr. Marcina Chorążkiego, opiekuna Sekcji, udział wzięli: dr Dobrochna Kałwa (UW), dr Marcin Jarząbek (UJ) oraz dr Sławomir Cebula (UPJP2)<sup>2</sup>.

Po konferencji, 18 maja, odbyły się warsztaty dla licealistów, podczas których młodzież uczyła się metody historii mówionej, obsługi kamery i ustawienia oświetlenia w czasie wywiadu. Uczestnicy mieli możliwość

---

<sup>2</sup> Publikacja zawierająca artykuły pokonferencyjne oraz zapis panelu eksperckiego ukazała się pod koniec 2016 r. Zob.: *Mała ojczyzna – wielka (nie)pamięć. Historia mówiona jako źródło do badania dziejów społecznych. Materiały pokonferencyjne*, red. S. Cebula, M. Chorążki, Kraków 2016.

samodzielnego przeprowadzenia wywiadu ze świadkiem historii, doktorem Januszem Kamockim, wybitnym etnografem.

Członkowie Sekcji brali również czynny udział w innych konferencjach naukowych. Paulina Walocha i Marta Gorajczyk reprezentowały Sekcję na XLV Międzynarodowym Seminarium Kół Naukowych w Olsztynie (25 kwietnia 2016 r.), gdzie Walocha referowała wyniki swoich badań dotyczących krakowskiego getta, a Gorajczyk mówiła o karach w obozie Auschwitz.

W maju 2016 r. członkowie Sekcji uczestniczyli w wyjeździe naukowo-integracyjnym do Wrocławia. Zapoznali się tam z działalnością i zbiorami Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” oraz Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.